رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

ثَلَاثَةُ الأُصُولِ وَأَدِلَّتُهَا | كردي كرمنجي | كورمانجى

هەر سێ بنیات و بەڵگەیێن وان

ژ نڤیسینا شێخێ ئیسلامێ:
موحەممەدێ کوڕێ عەبدولوەهابی

ⓒ جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٨هـ

التميمي ، محمد
ثلاثة الأصول وأدلتها- كردي كرمنجي. / محمد التميمي - ط٢. .-
الرياض ، ١٤٤٨هـ
٣٤ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٨/٣٩١٠
ردمك: ٦-٤٣٣-٥١٧-٦٠٣-٩٧٨

ثَلَاثَةُ الأُصُولِ وَأَدِلَّتُهَا

هەر سێ بنیات و بەڵگەیێن وان

لِلشَّيْخِ
مُحَمَّدٍ التَّمِيمِي رَحِمَهُ اللهُ

ژ نڤیسینا شێخێ ئیسلامێ: موحەممەدێ کوڕێ عەبدولوەهابی

بِسْمِ اللهِ الرَّحمَنِ الرَّحِيمِ

هەر سێ بنیات و بەڵگەییێن وان
ئەو تشتێ پێدڤییە هەمی موسلمان بزانن و خۆ فێربکەنێ

بزانە وەی خودێ دلۆڤانییێ ب تە ببەت کو پێدڤییە ئەم چار بابەتان بزانین.

(یێ ئێکێ) زانینە کو ئەو ژی نیاسینا خودێ و نیاسینا پێغەمبەرێ وی و نیاسینا ئایینێ ئیسلامێیە ب بەڵگەڤە.

(یێ دووێ) کارکرنە ب ڤێ زانینێ.

(یێ سێیێ) گازیکرنە بۆ ڤێ زانینێ

(یێ چارێ) هەدارکێشانە ل سەر ئەزیەت و نەخۆشییا د ڤێ ڕێکێدا پەیدا دبیت، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزن: بسم الله الرحمن الرحيم

{وَالْعَصْرِ ۝١ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝٢ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝٣} .

ئانکو: (خودێ ب دەمی سوێند خوار (1)

کو دوێندەها ئادەمی د تێچوون و زیانێ دانە. (چێنابیت بۆ مرۆڤی کو ژبلی خودێ ب تشتەکێ دی سوێند بخوت؛ چونکی ئەو شرکە) (2)

ئەو تێنەبن بێن باوەری ب خودێ ئیناى و کریارێن چاك کرین، و هندەك ژ وان شیرەت ب حەقییێ ل هندەکان کرین و صەبر و هەدارکێشانێ ب وێ چەندێ ل ئێکودوو کرین (3))[1] .

شافعی (خودێ دلۆڤانییێ پێ ببەت) گۆتییە: ئەگەر خودێ ژ ڤێ سوورەتێ پێڤەتر چ بەڵگە و هێجەت ل سەر چێکرییێن خۆ نەئینابانە

[1] سوورەت (العصر)، ئایەتێن: (1- 3).

خواریێ؛ تێرا وان هەبوو و بەس بوو. بۆخاری ژی (خودێ دلۆڤانییێ پێ ببەت) (د بەرگێ 1 بەرپەڕێ 45)یێدا گۆتییە:

(بابەتێ) زانین بەری گۆتن و کریارێ دهێت، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ...}

ئانکو: (ڤێجا تو بزانە - ئەی موحەممەد - کو ژ خودێ پێڤەتر چ خودایێن حەق نینن و تو داخوازا ژێبرنا گونەهان بۆ خۆ و بۆ مێرێن خودان باوەر و ژنێن خودان باوەر بکە. خودێ دزانیت ب ڕۆژێ هوین چ دکەن و ب شەڤێ ل دەمێ ئاکنجیبوونێ چ ب سەرێ هەوە دهێت)[1] ڤێجا خودێ ب زانینێ دەستپێکر، بەری بەحسێ گۆتن و کریارێ بکەت.

بزانە وەی خودێ دلۆڤانییێ ب تە ببەت کو پێدڤییە هەمی موسلمانێن نێر و مێ ڤان سێ بابەتان بزانن و کار پێ بکەت.

(یێ ئێکێ) مسۆگەر خودێ ئەم یێن ئافراندین و ڕزقێ مە یێ دای و ئەم هەر هۆسا و بێ گرنگییێدان نەهێلاینە، بەڵکی پێغەمبەرەك بۆ مە هنارتییە، ڤێجا هەر کەسێ گوهداریا ڤی پێغەمبەری بکەت؛ دێ چیتە بەحەشتێ و هەر کەسێ سەرپێچییا وی بکەت؛ دێ چیتە ئاگری، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾}

ئانکو: (هندی ئەمین مە بۆ هەوە - گەلی خەلکێ (مەکەهێ) - موحەممەد یێ کرییە پێغەمبەر و شاهد ل سەر کوفر و نەگوهداریا هەوە، وەکی مە موسا بۆ فیرعەونی کرییە پێغەمبەر (15)

ڤێجا فیرعەونی باوەری ب موسای نەئینا و ئەو درەوین

[1] سووڕەت (محمد)، ئایەت: (19).

دەرئێخست و بێ ئەمرییا وی کر، قێجا مە ئەو ب گرتنەکا دژوار گرت. ئەڤە ترساندنەکە ژ نەگوهداریێا موحەممەدی - سلاڤ لێ بن -، کو ئەو بهێتە سەرێ نەگوهداری یێ هاتییە سەرێ فیرعەونی و مللەتێ وی(16))[1] سووڕەت (المزمل)، ئایەتێن: (15 - 16).

(یێ دووێ) مسۆگەر خودێ ڕازی نابیت د عیبادەتێ ویدا چ تشت بۆ وی وەك شریك و هەڤال بهێنە دانان، نە چ مەلائیکەتێن نێزیکی وی و نە چ پێغەمبەرێن وی هنارتین، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾}

ئانکو: (و هندی مزگەفتن؛ ئەو بۆ پەرستنا خودێ ب تنێنە، قێجا هوین پەرستنا کەسێ دی لێ نەکەن و هوین دوعا و پەرستنێ بۆ وی ب تنێ لێ بکەن؛ چونکی مزگەفت نەهاتینە ئاڤاکرن بۆ تشتەکێ دی ژبلی پەرستنا خودێ)[2] سووڕەت (الجن)، ئایەت: (18).

(یێ سێیێ) مسۆگەر هەر کەسێ گوهداریا پێغەمبەری بکەت و خودێ ب تنێ بدانیت و چ شریکان بۆ دروست نەکەت، بۆ وی یا دروست نینە ئەو حەزژێکرن و پشتەڤانییا وی کەسی بکەت یێ دوژمناهییا خودێ و پێغەمبەرێ وی بکەت، خۆ ئەگەر ئەڤ کەسێ هەنێ ژ نێزیکترین مرۆڤێن وی بیت، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ أُولَٰئِكَ حِزْبُ اللَّهِ ۚ أَلَا

---

[1] سووڕەت (المزمل)، ئایەتێن: (15 - 16).
[2] سووڕەت (الجن)، ئایەت: (18).

إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾}

ئانکو: (تۆ - ئەی موحەممەد - مللەتەکی نابینی باوەرییێ ب خودێ و ڕۆژا دوماهییێ بینیت و کاری ب وی شەریعەتی بکەت یێ خودێ بۆ وان دانای، د سەر هندێرا ڕابییت حەز ژ وی بکەت یێ دوژمناتییا خودێ و پێغەمبەرێ وی کری و دوستینییا وی بکەت، ئەگەر خۆ ئەو بابێن وان بن یان کوڕێن وان بن یان برایێن وان بن یان مرۆڤێن وان بن، ئەوێن هە یێن ڤیان و نەڤیانا وان بۆ خودێ، خودێ باوەری د دلێن واندا نڤیسییە و ب سەرکەفتن و پشتەڤانییا خۆ وی د دونیایێدا ئەو ب سەر دوژمنێن وان ئێخستینە و ئەو ل ئاخرەتێ دێ وان کەتە د هندەك بەحەشتاندا ڕوویبار د بن داروبارێن واندا دچن، دەمەکێ بێ ڤەبڕین ئەو دێ تێدا مینن، خودێ ژ وان ڕازی بوویە و ئێدی ئەو قەت ژ وان تورە نابیت، و ئەو ژ وی ڕازی بووینە ژ بەر وان پلەیێن بلند یێن وی ئەو برینێ، ئەو کۆم و دەستەکا خودێ و وەلییێن وینە، ئەون یێن ل دونیایێ و ئاخرەتێ د دلخۆش)[1] سووڕەت (المجادلة)، ئایەت: (22).

حەنیفییەت کو ئایینێ ئیبراهیمییە: ئەڤەیە مرۆڤ عیبادەتێ خودێ ب تنێ بکەت.

(بزانە) وەی خودێ بەرێ تە بدەتە عیبادەت و گوهدانا خۆ کو هندیکە حەنیفییەتا ئایینێ ئیبراهیمییە، ئەڤەیە مرۆڤ عیبادەتێ خودێ ب تنێ بکەت و د ڤێ عیبادەتکرنێدا یێ دلسۆز بیت و چ شریکان بۆ پەیدا نەکەت! خودێ فەرمان ب ڤێ چەندێ ل هەمی مرۆڤان کرییە و هەر بۆ ڤێ مەرەمێ ئەو ئافراندینە، هەروەکی خودایێ مەزن دبێژیت:

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾}

ئانکو: (و من ئەجنە و مرۆڤ ب تنێ بۆ هندێ یێن چێکرین دا من ب

[1] سووڕەت (المجادلة)، ئایەت: (22).

تنێ بپەرێسن).[1] (يَعْبُدُونِ) ئانکو: وی ب تنێ ب پەرێسن.

مەزنترین تشتێ خودێ فەرمان پێ کری ژی تەوحیدە کو ئەو ژی ب ئێکدانانا خودێیە د عیبادەت و پەرستنێدا.

مەزنترین تشتێ خودێ پاشڤەبرن ژێ کری ژی شرکە کو ئەو ژی ئەڤەیە مرۆڤ د گەل خودێ؛ گازی تشتەکێ دی ژی بکەت و عیبادەتی بۆ بکەت، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...}.

ئانکو: (و هوین پەرستنا خودێ ب تنێ بکەن و خۆ ب دەست ویڤە بەردەن و چ هەڤپشکان بۆ وی د خودایینی و پەرستنێدا چێنەکەن)[2].

(پا ئەگەر ئێکی گۆتە تە): ئەرێ ئەو هەر سێ بنیات چنە یێن پێدڤییە مرۆڤ بزانیت؟

تۆ بێژە: ئەڤەیە مرۆڤ خودایێ خۆ و ئایینێ خۆ و پێغەمبەرێ خۆ موحەممەدی صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن بنیاسیت.

(و ئەگەر ئێکی گۆتە تە): خودایێ تە کییە؟

تۆ بێژە: خودایێ من ئەللاهە، ئەوە یێ من و هەمی عالەم و چێکرییان ب قەنجی و نیعمەتێن خۆ ب خودان دکەت، ئەوە یێ ئەز عیبادەتێ وی دکەم و ژ وی پێڤەتر من چ تشتێن دی نینن عیبادەتی بۆ بکەم، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە.

{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝}

ئانکو: (سوپاسی هەمی بۆ خودایێ هەمی جیهانان بن).[3] هەر تشتەکێ دی ژ بلی خودێ (عالەمە) و ئەز ژی ئێك ژ ڤێ (عالەمێ) مە.

---

[1] سووڕەت (الذاريات)، ئایەت: (56)
[2] سووڕەت (النساء)، ئایەت: (36).
[3] سووڕەت (الفاتحة)، ئایەت: (2)

(ئەگەر ئێکی گۆتە تە): تە چاوا خودایێ خۆ نیاسی؟

تۆ بێژە: ب نیشان و چێکرییێن وی، و ژ نیشانێن وی شەڤ و ڕۆژ،و ڕۆژ و هەیڤن، ژ چێکرییێن وی ژی هەر حەفت ئەسمان و هەر حەفت ئەردن و هەر تشتەکێ د ناڤبەرا واندا و هەر تشتەکێ د ناڤ واندا هەی، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾}

ئانکو: (و ل دویڤێکهاتنا شەڤ و ڕۆژان، و ژێکجودابوونا ڕۆژ و هەیڤێ ژ ئایەتێن خودێ و نیشانێن ئێکینی و شیانا وینە، وی ئەو بن دەستی خۆ کرینە. هوین نە بۆ ڕۆژێ و نە بۆ هەیڤێ نەچنە سوجدێ - چونکی ئەو دچێکرینە - و بۆ وی خودایی هەرنە سوجدێ یێ ئەو ئافراندین، ئەگەر هوین وی ب تنێ دپەرێسن)[1] سووڕەت (فصلت)، ئایەت: (37).

گۆتنا خودێ:

{إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾}

ئانکو: (هندی خودایێ هەوەیە ئەو خودایە یێ ئەسمان و ئەرد ژ چوننەیێ د شەش ڕۆژاندا ئافراندین، پاشی (ئیستیواء) ل سەر عەرشی کر، ئانکو: ل سەر بلند بوو و ب سەرکەفت، بلندبوونەکا بابەتی مەزنییا وی بیت، ئەو شەڤێ ب سەر ڕۆژێدا دئینیت، هەتا د ناڤدا دپێچیت و ڕۆناهییا وێ دبەت و ڕۆژێ ب سەر شەڤێدا دئینیت ڤێجا تاریییا وێ دبەت و هەر ئێك ژ وان هەردەم ب لەز ب دویڤ یا دیدا دهێت، ئەوە یێ ڕۆژ

[1] سووڕەت (فصلت)، ئایەت: (37).

و هەیڤ و ستێر ئافراندین و ئێخستینە بن فەرمانا خۆ وەکی وی دڤێت ئەو وان ب رێڤەدبەت، ئەو ژ ئایەتێن وی یێن مەزنن. نێ ئافراندن هەمی و فەرمان هەمی یا وییە و خودێ خودایێ هەمی چێکرییان یێ پاك و بلند و مەزن بیت).[1] سووڕەت (الأعراف)، ئایەت: (54).

(الرب) ئەوە یێ عیبادەت بۆ دهێتە کرن، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾}

ئانکو: {گەلی مرۆڤان خودایێ خۆ یێ هوین ب قەنجییێن خۆ پەروەردەکرین بپەرێسن و ژێ بترسن و دویڤچوونا دینێ وی بکەن؛ چونکی ئەوی هوین وێن بەری هەوە ژی ژ چوننەیێ ئافراندن، دا بەلکی هوین ببنە ژ تەقواداران یێن خودێ ژ وان ڕازی بووی و ئەو ژ وی ڕازی بووین (21)

خودایێ هەوە ئەوێ ئەرد بۆ هەوە کرییە جهـ؛ دا ژینا هەوە ل سەر وی ب ساناهی بکەڤیت و ئەسمان موکوم ئاڤاکری و باران ژ عەوری باراندی و هەمی ڕەنگێن فێقی و شینکاتی بۆ هەوە ژێ داین، ڤێجا هوین چ هەڤال و هۆگران بۆ خودێ د پەرستنێدا چێنەکەن، هوین د زانن کو ئەو د ئافراندن و ڕزقدانێدا یێ بێ شریکە و ئەوە یێ هێژای پەرستنێ(22)}[2] سووڕەت (البقرة)، ئایەتێن: (21 - 22).

ئبن کەسیر (خودێ دلۆڤانییێ پێ ببەت)

گۆتییە: ئەوێ ئەڤ تشتە هەمی چێکرین و ئافراندین؛ هەر ئەو ب

---

[1] سووڕەت (الأعراف)، ئایەت: (54).
[2] سووڕەت (البقرة)، ئایەتێن: (21 - 22).

تنێ یێ ژ هەژی عیبادەتییە.

جۆرێن وان عیبادەتێن خودێ فەرمان پێ کری:

(جۆرێن عیبادەتی) یێن خودێ فەرمان پێ کری، وەکی ئیسلامێ و باوەرییێ و قەنجی و چاکەکارییێ، ژ وان ژی دوعاکرن، ترس و هیڤی، خۆهێلانا ب هیڤییا خودێڤە، هیڤی (ب چوونا بەحەشتێ) و ترس (ژ چوونا جەهنەمێ)، خۆشکاندن، ترس، زفڕین بۆ لایێ خودێ، داخوازکرنا هاریکارییێ، داخوازکرنا پاراستنێ، داخوازکرنا د هەوارهاتنێ، سەرژێکرن و نەزرکرن و ژ بلی ڤانە ژ وان عیبادەتێن خودێ فەرمان پێ کری(کو هەمی دڤێت ب تنێ بۆ خودێ بهێنە کرن)، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾}

ئانکو: (و هندی مزگەفتن بۆ پەرستنا خودێ ب تنێنە، ڤێجا هوین پەرستنا کەسێ دی لێ نەکەن، و هوین دوعا و پەرستنێ بۆ وی ب تنێ لێ بکەن؛ چونکی مزگەفت نەهاتینە ئاڤاکرن بۆ تشتەکێ دی ژبلی پەرستنا خودێ).[1] سووڕەت (الجن)، ئایەت: (18).

ڤێجا هەر کەسێ تشتەك ژ ڤان جۆرێن عیبادەتی بۆ نێکێ دی ژ بلی خودێ کر؛ ئەڤە ئەو کەسەکێ موشرك و کافرە، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَمَن يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾}

ئانکو: (و هەچییێ د گەل خودایێ نێکانە؛ نێکێ دی بپەرێسیت و وی چ هێجەت ل سەر هندێ نەبن کو ئەو هێژای پەرستنێیە، هەما جزایێ کریارا وی یا خراب ل ئاخرەتێ ل سەر خودێیە. ل ڕۆژا قیامەتێ

[1] سووڕەت (الجن)، ئایەت: (18).

سەرکەڤتن و ئیفلەحی بۆ کافران نینە)[1]

سووڕەت (المؤمنون)، ئایەت: (117).

د فەرموودەیێدا هاتییە: {الدُّعَاءُ مُخُّ العِبَادَةِ}، ئانکو: (دوعا مەژییێ عیبادەتییە)[2]، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾}

ئانکو:(و خودایێ هەوە - گەلی عیبادەتکەران - گۆت: هوین دوعایان ژ من ب تنێ بکەن و عیبادەتێ من بکەن ئەز دێ د بەرسڤا هەوە هێم، هندی ئەون بێن خۆ ژ باوەری ئینانا ب پەرستنا من ب تنێ مەزنتر لێ دکەن، ئەو ب ڕەزیلی و شەرمزاریڤە دێ چنە جەهنەمێ).[3] سووڕەت (غافر)، ئایەت: (60).

بەڵگەییێ ترسێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ}

ئانکو: (ڤێجا هوین ژ بوتپەرێسان نەترسن؛ چونکی ئەو د لاوازن و وان چ پشتەڤان نینن، هوین ب گوهداریا من ژ من بترسن ئەگەر هوین د خودان باوەرن).[4] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (175).

بەڵگەییێ هیڤییێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{فَمَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ

---

1 سووڕەت (المؤمنون)، ئایەت: (117).
2 الترمذي الدعوات (3371).
3 سووڕەت (غافر)، ئایەت: (60).
4 سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (175).

أَحَدًا ﴿١١٠﴾}

ئانكو: (قێجا هەچييێ ژ عەزابا خودايێ خۆ بترسيت و دلێ خۆ ببەتە خێرا وى ل رۆژا ديدارا وى، بلا كارەكێ چاك بۆ خودايێ خۆ بكەت كو ل دويڤ شەريعەتێ وى بيت و چ شريكان د پەرستنێدا بۆ وى نە دانيت).[1]

سووڕەت (الكهف)، ئايەت: (110).

بەڵگەييێ خۆ هێلانا ب هيڤيا خودێڤە، گۆتنا خودايێ مەزنە:

{...وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ}

ئانكو: (و خۆ بهێلنە ب هيڤيا خودێ ب تنێڤە، ئەگەر هەوە باوەرى ب پێغەمبەرێ وى هەيە، و هوين كارى ب شەريعەتێ وى دكەن).[2]

سووڕەت (المائدة)، ئايەت: (23).

{وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...}

ئانكو: (و هەچييێ خۆ بهێلتە ب هيڤيا خودێڤە، ئەو تێرا وى هەيە).[3]

سووڕەت (الطلاق)، ئايەت: (3).

بەڵگەييێ هيڤى و ترس و خۆشكاندنێ، گۆتنا خودايێ مەزنە:

{إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ﴿٩٠﴾} .

ئانكو: (هندى ئەو بوون ئەوان لەز د هەمى باشييياندا دكر و وان دوعا ژ مە دكرن و دلێ خۆ دبرە وێ يا ل نيك مە هەى، ژ عەزابا مە دترسيان و ئەوان خۆ بۆ مە دشكاند).[4]

---

[1] سووڕەت (الكهف)، ئايەت: (110).
[2] سووڕەت (المائدة)، ئايەت: (23).
[3] سووڕەت (الطلاق)، ئايەت: (3).
[4] سووڕەت (الأنبياء)، ئايەت: (90).

بەڵگەیێ ترسێ، گۆتنا خوداییێ مەزنە:

{...فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ...}

ئانکو: (ڤێجا هوین ژ وان نەترسن و ژ من بترسن ب جهئینانا گۆتن و فەرمانا من)[1] هەتا دویماهیکا ئایەتێ، سووڕەت (المائدة)، ئایەت: (3).

بەڵگەیێ زڤڕینێ بۆ لایێ خودێ، گۆتنا خوداییێ مەزنە:

{وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ...}

ئانکو: (و هوین - گەلی مرۆڤان - ب گوهداری و تۆبەکرنێ ل خوداییێ خۆ بزڤڕن، و خۆ ب دەست ویڤە بەردەن)[2] هەتا دویماهیکا ئایەتێ، سووڕەت (الزمر)، ئایەت: (54).

بەڵگەیێ خواستنا هاریکارییێ، گۆتنا خوداییێ مەزنە:

{إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝٥}

ئانکو: (ئەم گوهداریا تە ب تنێ دکەین و تە دپەرێسین، ئەم د هەمی کارێن خۆدا داخوازا هاریکارییێ ژ تە ب تنێ دکەین؛ چونکی کار هەمی د دەستێ تە دانە و کەسێ تشتەک ژێ د دەستدا نینە).[3] سووڕەت (الفاتحة)، ئایەت: (5).

دیسان د فەرموودەیێدا هاتییە: {إِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللهِ}. ئانکو: (ئەگەر تە داخوازا هاریکارییێ کر؛ داخوازا هاریکارییێ ژ خودێ بکە).[4]

بەڵگەیێ داخوازکرنا پاراستنێ، گۆتنا خوداییێ مەزنە:

---

1 سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (150).
2 سووڕەت (الزمر)، ئایەت: (54).
3 سووڕەت (الفاتحة)، ئایەت: (5).
4 الترمذي صفة القيامة والرقائق والورع (2516) ، أحمد (308/1).

{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝١ مَلِكِ النَّاسِ ۝٢} .

،ئانكو: (تو - ئەی موحەممەد - بێژە: ئەز خۆ ب خودانێ مرۆڤان دپارێزم، یێ كو ئەو ب تنێیە دشێت خرابییا وەسواسێ ژ مرۆڤی دویر بكەت (1)

مەلكێ مرۆڤان یێ كو كارێ وان ب رێڤە دبەت و چ مننەت ب وان نینە (2))[1] .

بەڵگەییێ داخوازكرنا د هەوار هاتنێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ...}

ئانكو: (و هوین وێ قەنجییا خودێ ل ڕۆژا (بەدرێ) د گەل هەوە كری ل بیرا خۆ بینن دەمێ هەوە سەركەفتنا ل سەر دوژمنی خواستی، ئینا خودێ داخوازا هەوە ب جهـئینا).[2] هەتا دویماهیكا ئایەتێ، سووڕەت (الأنفال)، ئایەت: (9).

بەڵگەییێ سەرژێكرنێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝١٦٢ لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۝١٦٣}

ئانكو: (تو بێژە: هندی نڤێژا من و قوربانێ منە ب تنێ بۆ خودێنە، نە بۆ صەنەم و مری و ئەجنانە، نە بۆ كەس ژ وانە یێن هوین ژ بلی خودێ قوربانان بۆ ددەن و ژینا من و مرنا من بۆ خودێیە خودایێ هەمی چێكرییان (162)

چ هەڤپشك بۆ وی نینن نە د خوداینییا ویدا و نە د پەرستن و ناڤ و سالۆخەتێن ویدا، و ب تەوحیدا صافی خودایێ من فەرمان ل من كرییە،

---

[1] سووڕەت (الناس)، ئایەتێن: (1 - 2).
[2] سووڕەت (الأنفال)، ئایەت: (9).

ئەز ئێکەمین کەسم ژ قێ ئوممەتێ من خۆ ب دەست خودێڤە بەردای و باوەری پێ ئینای (163)).[1]

سووڕەت (الأنعام)، ئایەتێن: (162 - 163).

د سوننەتێدا هاتییە: {لَعَنَ اللهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللهِ}. ئانکو: (نەفرەتێن خودێ ل وی کەسی بن یێ تشتەکی بۆ ژبلی خودێ ڤەدکوژیت).[2]

بەڵگەیێ نەزرکرنێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ۝٧}

ئانکو: (ئەو وی تشتێ باش ب جهدئینن یێ وان بۆ خودێ ل سەر خۆ نەزرکری، ئەو ژ عەزابا خودێ یا ل ڕۆژا قیامەتێ دترسن ئەوا زیانا وێ مەزن و خرابییا وێ ل سەر خەلکی بەلاڤ).[3] سووڕەت (الدهر)، ئایەت: (7).

بنیاتێ دووێ: نیاسینا ئایینێ ئیسلامێ ب بەڵگەڤە

ئیسلام ئەو ژی خۆبدەستڤە بەردانە بۆ خودێ ب تەوحید و ئێکتاپەرێسییێ و سەرچەمییانە بۆ وی ب گوهدانێ و دویرکەڤتنە ژ شرکێ، ئایینێ ئیسلامێ ژی سێ ئاست و پلەیە:

ئیسلام و باوەری (ئیمان) و قەنجی و چاکەکاری (ئیحسان)، هەر ئاستەکی ژی چەند ستوینەك بێن هەین.

ئاستێ ئێکێ: ئیسلام

ستوینێن ئیسلامێ (پێنجن)، (شاهدەدانە) کو ژ ئەللاهی پێڤەتر چ خودایێن ژ هەژی پەرستنێ نینن و کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە و (کرنا نڤێژێ)، (دانا زەکاتێ)، (گرتنا ڕۆژییێن هەیڤا ڕەمەزانێ) و

---

[1] سووڕەت (الأنعام)، ئایەتێن: (162 - 163).
[2] مسلم الأضاحي (1978) ، النسائي الضحايا (4422) ، أحمد (118/1).
[3] سووڕەت (الإنسان)، ئایەت: (7).

(چوونا حەجێ ل مالا خودێ یا حەرام ل مەکەهێ).

بەڵگەیێ شاهدەدانێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾}

ئانکو: (خودێ شاهدەیی دایە کو ئەو ب تنێ خودایە، و وی شاهدەییا فریشتە و زانایان ژیدا د گەل شاهدەییا خۆ، ل سەر مەزنترین تشتێ شاهدەیی بۆ دهێتەدان: کو تەوحید و پێرابوونا وییە ب دادییێ، ژ وی پێڤەتر چ خودا نینن، یێ زالە چ تشتەکێ وی بڤێت ل بەر وی ئاسێ نابیت، د گۆتن و کریارێن خۆدا یێ کاربنەجهە).[1] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (18)، ڕامانا (لا إله إلا الله) ژی ئەڤەیە کو ژ ئەللاهی پێڤەتر چ خودێ نینن ژ هەژی پەرستنێ بن، و (لا إله) نەفیکرن و ڕەدکرنە بۆ هەر تشتەکێ ژ بلی خودێ عیبادەت بۆ بهێتە کرن، (إلا الله) ئیسبات و بنەجهکرنە بۆ عیبادەتێ خودێ ب تنێ بێی کو چ شریك و هەڤال بۆ بهێنە دروستکرن د عیبادەت و پەرستنا ویدا، کا چاوا وی د مولك و دەستهەلاتا خۆ ژیدا چ شریك و هەڤال و هاریکار نینن. و ڕاڤە و تەفسیرا وێ یا گۆتنا خودایێ مەزن ڕوهن کری:

{وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾}

ئانکو: (و تۆ - ئەی موحەممەد - بەحسێ ئیبراهیمی بکە دەمێ وی گۆتییە بابێ خۆ و مللەتێ خۆ بێن پەرستنا وان صەنەمان دکر بێن مللەتێ تە دپەرێسن: هندی ئەزم ئەزێ بەریمە ژ وی تشتێ هوین ژ بلی خودێ دپەرێسن (26) ئەو تێ نەبیت یێ ئەز ئافراندیم، هندی ئەوە ئەو دێ بەرێ من دەتە ڕێکا ڕاست (27)).

---

[1] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (18).

و ئیبراهیمی - سلاڤ لێ بن - پەیڤا تەوحیدێ (لا إله إلا الله) هێلا د ناڤ بێن پشتی خۆدا؛ دا بەلکی ئەو ل گوهداری و تەوحیدا خودایێ خۆ بزڤرن، و ژ کوفر وگونەها خۆ تەوبە بکەن (28)).[1] .سووڕەت (الزخرف)، ئایەتێن (26 - 27 - 28).

و گۆتنا خودێ:

{قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾}

ئانکو: (تو بێژە خودانێن پەرتووکێ: وەرن دا ئەم و هوین پێکڤە پێگرییێ ب پەیڤەکا ڕاست و دروست بکەین: کو عەبدینییا خودێ ب تنێ بکەین و چ تشتەکی ژ صەنەم و خاچ و خوداوەندان بۆ وی نەکەینە هەڤپشك، هندەك ژ مە هندەکان ژ بلی خودێ بۆ خۆ نەکەنە خودا. ڤێجا ئەگەر وان پشت دا ڤێ گازییا باش، هوین - گەلی خودان باوەران - بێژنە وان: هوین شاهدەییێ بۆ مە بدەن کو ئەم موسڵمانین مە عیبادەت ب تنێ بۆ خودایێ خۆ کرییە. گازیکرن بۆ ڤێ پەیڤا ڕاست کانێ چاوا بۆ جوهی و فەلان دهێتە ئاراستەکرن وەسا بۆ یێن وەکی وان ژی دهێتە ئاراستەکرن).[2] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (64).

بەڵگەیێ شاهدەدانێ کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾}

---

[1] سووڕەت (الزخرف)، ئایەتێن (26 - 28).
[2] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (64).

ئانکو: (گەلی خودان باوەران ب ڕاستی پێغەمبەرەك ژ مللەتێ هەوە ب خۆ بۆ هەوە هات، ئەو نەخۆشی و تەنگاڤییا دگەهیتە هەوە وی پێ نەخۆشە، ئەو یێ ڕژدە ل سەر هندێ کو هوین باوەرییێ بینن و حالێ هەوە چاك ببیت، ئەو ب خودان باوەران گەلەکێ مهرەبان و دلۆڤانکارە).[1] سووڕەت (التوبة)، ئایەت: (128). ڕامانا شاهدەدانێ کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە: ئەڤەیە مرۆڤ گوهداریا وی بکەت د تشتێ ئەو فەرمانێ پێ دکەت و وی ڕاست دەربێخیت د وی تشتێ ئەو دەنگوباسی پێ ددەت و خۆ ژ هەر تشتەکێ ئەوی پاشڤەبرن ژێ کربیت بدەتە پاش، هەروەسا ئەڤەیە مرۆڤ وەسا عیبادەتێ خودێ بکەت وەکی وی بۆ مە دیارکری و گۆتی.

بەڵگەیێ نڤێژ و زەکاتێ و ڕامانا پەیڤا تەوحیدێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ۝}

ئانکو: (و د هەمی شەریعەتاندا فەرمان ب تشتەکی ل وان نەهاتبوو کرن ژبلی هندێ کو ئەو پەرستنا خودێ ب تنێ بکەن و ب عیبادەتی قەستا کناری وی بکەن، ڕوویێ خۆ ژ شرکێ وەرگێڕنە باوەرییێ، و ب کرنا نڤێژێ ڕابین و زەکاتێ بدەن و ئەوە دینێ ڕاست کو ئیسلامە).[2] سووڕەت (البينة)، ئایەت: (5).

بەڵگەیێ ڕۆژیگرتنێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝١٨٣}

---

[1] سووڕەت (التوبة)، ئایەت: (128).
[2] سووڕەت (البينة)، ئایەت: (5)

ئانکو: (گەلی ئەوێن باوەری ب خودێ و پێغەمبەرێ وی ئینای و کار ب شەریعەتێ وی کری، خودێ ڕۆژی ل سەر هەوە نڤیسییە کانێ چاوا ل سەر مللەتێن بەری هەوە نڤیسی بوو؛ دا بەلکی هوین تەقوا خودایێ خۆ بکەن، و - ب گوهداری و پەرستنا وی ب تنێ - پەرژانەکی بکەنە د ناڤبەرا خۆ و گونەهاندا).[1] سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (183).

بەڵگەیێ حەجکرنێ، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{...وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ}

ئانکو: (و خودێ ل سەر مرۆڤێ شیان هەبن ل هەچی جهێ ئەو لێ بیت قەستکرنا ڤێ مالێ فەرکرییە بۆ کرنا حەجێ و هەچییێ باوەرییێ ب فەربوونا حەجێ نەئینیت ئەو کافرە، خودێ یێ دەولەمەندە و چ مننەت ب وی و حەجا وی و کارێ وی نینە).[2]

سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (97).

ئاستێ دووێ: باوەری

باوەری ژی حەفتێ و تشتەك لق و پارچەیە، بلندترین لقێ باوەرییێ گۆتنا (لا إله إلا الله)یە و کێمترین لقێ باوەرییێ ژی ڕاکرنا وی تشتییە ل سەر ڕێکێ یێ نەخۆشییێ بۆ خەلکی دروست دکەت، شەرم ژی لقەکێ باوەرییێیە.

ستوینێن باوەرییێ ژی شەشن: باوەری ئینان ب خودێ، ب مەلائیکەتێن وی، ب پەرتووکێن وی، ب پێغەمبەرێن وی، ب ڕۆژا دویماهیکێ و ب قەدەرێ ب باشی و خرابییێن وێڤە.

بەڵگە ل سەر ڤان هەر شەش ستوینان، گۆتنا خودایێ مەزنە:

---

[1] سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (183).
[2] سووڕەت (آل عمران)، ئایەت: (97).

{لَّيْسَ الْبِرَّ أَن تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ...}

ئانكو: (باشی ل نیك خودێ ئەو نینە هوین د نڤێژێدا ب لایێ ڕۆژهەلات و ڕۆژئاڤابێڤە بەرێ خۆ بدەن ئەگەر فەرمانا خودێ نەبیت، بەلکی باشی هەمی کارێ وییە یێ باوەری ب خودێ ئینای و پەرستنا وی ب تنێ کری، باوەری ب ڕۆژا دویماهییێ ئینای و ب هەمی فریشتە و کیتابێن هاتینە خوارێ و ب هەمی پێغەمبەران بێ جودایی).[1] هەتا دویماهیکا ئایەتێ. سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (177).

بەڵگەیێ قەدەرێ ژی، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾}

ئانكو: (هندی ئەمین؛ هەر تشتەکێ هەی مە ب پێڤانەکێ ئافراندینە و ئەم پێ د زانینە).[2] سووڕەت (القمر)، ئایەت: (49).

ئاستێ سێیێ: قەنجی و چاکەکاری کو ب تنێ ستوینەك یا هەی.

ئەو ژی ئەڤەیە مرۆڤ وەسا عیبادەتێ خودێ بکەت هەروەکی مرۆڤ یێ خودێ دبینیت، بەلێ دەمێ مرۆڤ وی نەبینیت، دڤێت بزانیت کو ئەو هەر یێ مرۆڤی دبینیت، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوا وَّالَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾}

ئانكو:(هندی خودایێ مەزنە ب سەرکەفتن و پشتەڤانییا خۆ یێ د گەل وان بێن تەقوا کری، و یێ د گەل وان بێن د کرنا عیبادەتیدا قەنجی

[1] سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (177).
[2] سووڕەت (القمر)، ئایەت: (49).

کری).[1] سووڕەت (النحل)، ئایەت: (128).

و گۆتنا خودێ:

{وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾}

ئانکو: (و تو کارێ خۆ بهێلە ب هیڤیا خودایێ زال و دلۆڤانکارڤە (217)

ئەوێ تە دبینت دەمێ تو ل نیڤا شەڤێ ب تنێ ڕادبیبە نڤێژێ (218)

و ئەو خۆچەماندنا تە دبینت دەمێ تو د گەل نڤێژکەران ڕادبی و دڕوینی و دچیبە سوجدێ (219)

هندی ئەوە؛ ئەو گوهدێرێ خواندنا تەیە، یێ پڕزانایە ب ئنیەت و کریارێن تە (220)).[2] سووڕەت (الشعراء)، ئایەتێن: (217 - 220).

و گۆتنا خودێ:

{وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِن قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ...}

ئانکو: (و تو د کارەکی ژ کارێن خۆدا نابی و تو چ ئایەتان ژ قورئانێ ناخوینی و کەسەك ژ ڤێ ئوممەتێ کارەکی ناکەت چ یێ باش بیت چ یێ خراب، ئەگەر ئەم ل سەر هەوە شاهد نەبین و نەزانین دەمێ هوین دەست ددەنە وی کاری، ڤێجا ئەم وی کاری ل سەر هەوە دنڤیسین و دێ هەوە سەرا جزادەین).[3] سووڕەت (یونس)، ئایەت: (61).

---

[1] سووڕەت (النحل)، ئایەت: (128).
[2] سووڕەت (الشعراء)، ئایەتێن: (217 - 220).
[3] سووڕەت (یونس)، ئایەت: (61).

(بەڵگە ژ سوننەتێ ژی): فەرموودەیا جبریلی یا ناڤدارە کو ژ عومەرێ کوڕێ خەطابی (خودێ ژێ ڕازی بیت) دهێتە ڤەگوهاستن کو گوتییە:

ئانکو: (ڕۆژەکێ ئەم ل دەڤ پێغەمبەری صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن د ڕوینشتی بووین، مە هند دیت زەلامەك هاتە دەڤ مە، جلکێن وی گەلەك د سپی بوون و مویێن سەر و ڕیهێن وی گەلەك د ڕەش بوون، نیشانێن گەشتێ (سەفەرێ) ل سەر نەدهاتنە دیتن و کەسێ ژ مە ئەو نەدنیاسی. هات هەتا ل دەڤ پێغەمبەری صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن ڕوینشتی و چۆکێن خۆ ب چۆکێن وی ڤەناین و دەستێن خۆ دانایە ل سەر ڕانێن وی و گوت: ئەی موحەممەد، بۆ من بەحسێ ئیسلامێ بکە. پێغەمبەری صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن گوت: ئیسلام ئەوە تو شاهدەییێ بدەی کو ژ ئەللاهی پێڤەتر چ خودایێن ژ هەژی پەرستنێ نینن و کو موحەممەد پێغەمبەرێ خودێیە و تو نڤێژێ بکەی و زەکاتێ بدەی و ڕەمەزانێ یێ ب ڕۆژی بی و بچییە حەجێ ئەگەر ڕێکا تە هەبیت و تە شیان هەبن. وی گوت: تو ڕاست دبێژی. عومەری گوت: ئینا ئەم ژێ عەجێبگرتی بووین، ئەو یێ پرسیارێ دکەت و دبێژیتێ: تو ڕاست دبێژی!

پاشی جبریلی گوت: پا بەحسێ باوەرییێ بۆ من بکە. گوت: باوەری ئەوە تو باوەرییێ ب خودێ بئینی، ب مەلائیکەتێن وی، ب پەرتووکێن وی، ب پێغەمبەرێن وی، ب ڕۆژا دوویماهییێ و تو باوەرییێ ب قەدەرێ بئینی ب باشی و خرابییا وێڤە. پاشی گوت: پا بەحسێ قەنجییێ (ئیحسانێ) بۆ من بکە. گوت: قەنجی ئەوە تو وەسا پەرستنا خودێ بکەی هەر وەکی تو وی دبینی؛ چونکی ئەگەر تو وی نەبینی ژی، ئەو تە دبینیت. گوت: پا بەحسێ قیامەتێ بۆ من بکە. گوت: ئەوێ پرسیار ژێ دهێتە کرن ژ وی چێتر نزانیت یێ پرسیارێ دکەت. گوت: پا بەحسێ نیشانێن وێ بۆ من بکە. گوت: کو ژنێ خاتوینا خۆ ببیت و کو تو ببینی پێخواس و ڕویس و هەژار و شڤانێن بزنان ئاڤاهییان بلند بکەن. گوت:

پاشی ئەو چوو و ئەم بێهنەکا خۆش ماین، پاشی پێغەمبەری صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن گوتە من: ئەی عومەر، تۆ دزانی ئەو کی بوو پرسیار کری؟ من گوت: خودێ و پێغەمبەرێ وی چێتر دزانن. گوت: ئەو جبرِیل بوو یێ هاتی دینێ هەوە نیشا هەوە ددەت).[1] .

بنیاتێ سێیێ: نیاسینا پێغەمبەرێ هەوە موحەممەد صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن.

ئەو موحەممەدێ کوڕێ عەبدوللاهێ کوڕێ عەبدولموطەلیبێ کوڕێ هاشمییە، هاشم ژی قوڕەیشییە، قوڕەیش ژی عەرەبن، عەرەب ژی ژ دوینده‌ها ئیسماعیلێ کوڕێ ئیبراهیمێ خەلیلێ خودێنە باشترین صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر وی و پێغەمبەرێ مە بن.

شێست و سێ سالان ژییا، چل سال ژ وان بەری ببیتە پێغەمبەر و بیست و سێ سالان ژی پێغەمبەر و هنارتییێ خودێ بوو. ب (إقرأ)ـێ بوو نەبی و ب (المدثر)ـێ بوو ڕەسوول

* جوداهی د ناڤبەرا نەبی و ڕەسوولدا ئەڤەیە:

نەبی ئەوە یێ وەحی و پەیام بۆ هاتی ژ دەڤ خودێ، بەڵێ چ شەریعەتێن تایبەت بۆ نە هاتینە و ل دویڤ شەریعەتێ پێغەمبەرێ بەری خۆ دچیت، بەڵێ ڕەسوول ئەوە یێ وەحی ژ دەڤ خودێ بۆ هاتی و شەریعەتەکێ تایبەت ژی بۆ هاتی. باژێرێ وی مەکەهە، خودێ ئەو فرێکر دا خەلکی ژ شرکێ هشیار بکەت و گازی خەلکی بکەت بۆ تەوحید و ئێکتاپەرستییێ، بەڵگە ژی گوتنا خودایێ مەزنە:

{يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۝١ قُمْ فَأَنذِرْ ۝٢ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝٣ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۝٤ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۝٥ وَلَا تَمْنُن تَسْتَكْثِرُ ۝٦ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۝٧}

[1] مسلم الإيمان (8)، الترمذي الإيمان (2610)، النسائي الإيمان وشرائعه (4990)، أبو داود السنة (4695)، ابن ماجه المقدمة (63)، أحمد (52/1).

ئانکو: (ئەی ئەوێ خۆ د ناڤ جلکێن خۆڕا نخافتی (1)
تو ژ ناڤ جهێ خۆ ڕابە و خەلکی ژ عەزابا خودێ بترسینە (2)
و تو خودایێ خۆ ب تنێ مەزن بکە و پەرستنێ بۆ بکە (3)
و جلکێن خۆ ژ هەمی ڕەنگێن پیساتییێ پاقژ بکە (4)
و یێ بەردەوام بە ل سەر خۆدویرکرنا ژ صەنەم و کارێن شرکێ و نێزیکی وان نەبە (5)
و تو خێران نەدە ب ئنیەتا هندێ کو پتر ژێ بگەهیتە تە (6)
و تو صەبر و هەدارێ ل سەر وی تشتی بکە یێ خودێ پێ ژ تە ڕازی ببیت (7)).[1] سووڕەت (المدثر)، ئایەتێن: (1 - 7).

ڕامانا (قم فأنذر) ئانکو: هشیارکرنێ ژ شرکێ دکەت و گازی دکەت بۆ تەوحیدێ، (وربك فكبر) ئانکو: وی ب تەوحید و ئێکتاپەرستییێ مەزن بکە. (وثيابك فطهر) ئانکو: کاروکریارێن خۆ ژ شرکێ پاقژ بکە، (والرجز فاهجر)، (الرجز) ئانکو: بت و صەنەم، هەجرکرن و هێلانا وان ژی: دێ ب هێلانا وان و خودانێن وان و بەرائەتکرنا ژ وان و خودانێن وان بیت.

دەھ سالان ژ ژییێ خۆ یێ پێغەمبەرینییێ گازی دکر بۆ تەوحید و ئێکتاپەرستییێ، پشتی دەھ سالان هاتە بلندکرن بۆ ئەسمانی و ل وێرێ هەر پێنج نڤێژ ل سەر هاتنە فەرزکرن، سێ سالان پشتی هنگی ل مەکەهێ نڤێژ کرن و پشتی هنگی فەرمان پێ هاتە کرن بەرەڤ مەدینێ مشەخت بیت. مشەختبوون ئەڤیە مرۆڤ ژ وەلاتێ شرك و کوفرێ بچیتە وەلاتێ ئیسلامێ، مشەختبوون فەرزە ل سەر ڤێ ئوممەتێ کو ژ وەلاتێ شرك و کوفرێ بچیتە وەلاتێ ئیسلامێ، ئەڤ مشەختبوونە ژی هەتا وێ ڕۆژا قیامەت ڕادبیت دێ هەر مینیت و یا بەردەوامە.

و بەڵگە گۆتنا خودایێ مەزنە:

---

[1] سووڕەت (المدثر)، ئایەتێن: (1 - 7).

{إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا ۚ فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾}

ئانکو: (هندی ئەون یێن مەلائیکەت ڕحا وان دستینن و وان زۆردارای ل خۆ کری کو ل جهێ کافران ماین و مشەخت نەبووین، مەلائیکەت ب گەفکرنڤە دبێژنە وان: هوین د بابەتێ دینێ خۆدا د چ ڕەوشدا بوون؟ ئەو دێ بێژن: ئەم د ئەردێ خۆدا د لاواز بووین و ئەم نەدشیاین زۆرداریێ و ستەمێ ژ خۆ لابدەین، ڤێجا ئەو ب گەفکرنڤە دێ بێژنە وان: ئەرێ ما ئەردێ خودێ یێ فرەهـ نەبوو کو هوین ژ ئەردێ خۆ دەرکەڤنە ئەردەکێ دی کو هوین تێدا ل سەر دینێ خۆ پشترِاست بین؟ ئەوێن هە جهێ ڤەحەویانا وان ئاگرە و ئەو پیسترین جهێ لێ زڤڕینێیە(97)

و ئەوێن دبێزار ژ مێر و ژن و زارۆکان یێن کو نەشێن زۆردارییێ و ستەمێ ژ خۆ لابدەن و چ ڕێکان بۆ خۆ نابینن کو پێ ژ نەخۆشییێ قورتال ببن، ئەو ناگەهنە ڤێ دویماهییا بەری نوکە بەحس ژێ هاتییە کرن (98)

ڤێجا ئەو لاوازێن هە ئەون یێن هیڤی هەیە کو خودێ ل وان ببووریت؛ چونکی خودێ ب ڕاستییا ڕەوشا وان یێ زانایە و خودێ لێنەگرێ باش گونەهـ ژێبر بوویە (99)).[1]

سووڕەت (النساء)، ئایەتێن: (97 - 99).

[1] سووڕەت (النساء)، ئایەتێن: (97 - 99).

و گوتنا خودێ:

{يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾}

ئانکو: (ئەی بەندیێن من یێن باوەری ئینای ئەگەر د ئاشکەراکرنا باوەرییێ و پەرستنا خودێ ب تنێدا هوین د تەنگاڤیێدا بن، هوین ل ئەردێ خودێ یێ بەرفرەه مشەخت بین و پەرستنێ بۆ من ب تنێ بکەن).[1] سووڕەت (العنكبوت)، ئایەت: (56).

بەغەوی (خودێ دلۆڤانییێ پێ ببەت) گوتییە: ئەگەرێ هاتنەخوارا ڤێ ئایەتێ، ئەو ل دۆر وان موسلمانان هاتە خوارێ یێن ل مەکەهێ ماین و مشەخت نەبووین، ڤێجا خودێ ب ناڤێ باوەرییێ گازی وان کر.

بەڵگە ژ سوننەتێ ژی ل سەر مشەختبوونێ، گوتنا پێغەمبەرییە صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن: {لَا تَنْقَطِعُ الهِجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعُ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا} ئانکو: (مشەختبوون ب دویماهیك ناهێت هەتا تەوبە ب دویماهیك نەهێت، تەوبە ژی ب دویماهیك ناهێت هەتا ڕۆژ ژ ڕۆژئاڤایێ دەردکەڤێت).[2] پشتی ل مەدینێ بنەجھ و ئاکنجی بووی؛ فەرمان ب هەمی شەریعەتێن دی یێن ئیسلامێ کر، وەکی زەکاتێ، ڕۆژیگرتنێ، حەجکرنێ، بانگدانێ، جیهادکرنێ، فەرمانکرنا ب باشییێ و پاشڤەبرنا ژ خرابییێ و ژ بلی ڤان ژ شەریعەتێن ئیسلامێ، دەھ سال ب ڤێ چەندێڤە برن و ل سەر بوو.

پێغەمبەرێ خودێ صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن مر و وەغەرکر، بەڵێ ئایینێ وی هەر یێ بەردەوامە و دێ مینیت، و ئەڤە ئایینێ وییە، چ خێر و باشی نینن ئەگەر وی بەرێ ئوممەتا خۆ نەدابیتێ و چ خرابی نینن ئەگەر وی ئەو ژێ هشیار نەکربیت، ئەو خێر و باشییا

---

[1] سووڕەت (العنكبوت)، ئایەت: (56).

[2] أبو داود الجهاد (2479) ، أحمد (99/4) ، الدارمي السير (2513).

وی بەڕێ ئوممەتا خۆ دایێ؛ تەوحید و ئێکتاپەرستی و هەر تشتەکێ دییە پێ خودێ حەز ژێ دکەت و پێ ڕازی دبیت، ئەو خرابییا وی ئوممەتا خۆ ژێ هشیارکری ژی شرکە و هەر تشتەکێ خودێ حەز ژێ نەکەت و پێ ڕازی نەبیت. خودێ ئەو بۆ هەمی مرۆڤان فرێکر و گوهدانا وی ل سەر هەمی مرۆڤ و ئەجنەیان فەرزکر، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا...}

ئانکو: (تۆ - ئەی موحەممەد - بێژە هەمی مرۆڤان: هندی ئەزم ئەز پێغەمبەرێ خودێ مە بۆ هەوە هەمییان نەکو بۆ هندەکان ب تنێ).[1] سووڕەت (الأعراف)، ئایەت: (158)، و خودێ ئایین پێ تەمام کر.

بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...}

ئانکو: (ئەڤرۆکە ب تەمامکرنا شەریعەتی و ب سەرکەفتنێ من دینێ هەوە دینێ ئیسلامێ بۆ هەوە پێکئینا، من قەنجییا خۆ ل سەر هەوە تەمام کر ب دەرئێخستنا هەوە ژ تاریێن جاهلیەتێ بۆ ڕۆناهییا ئیسلامێ، ئەز ڕازی بووم ئیسلام بۆ هەوە ببیتە دین قێجا هوین پێگیرییێ پێ بکەن و خۆ ژێ قەدەر نەکەن).[2] سووڕەت (المائدة)، ئایەت: (3).

بەڵگە ل سەر مرنا وی ژی صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ

[1] سووڕەت (الأعراف)، ئایەت: (158).
[2] سووڕەت (المائدة)، ئایەت: (3).

تَخْتَصِمُونَ﴿٣١﴾}

ئانكو: (هندى تويى - ئەى موحەممەد - تۆ دێ مرى و هندى ئەون ئەو ژى دێ مرن (30)

پاشى هوين هەمى - گەلى مرۆڤان - ل ڕۆژا قيامەتێ ل نيك خودايێ خۆ دێ ب هەڤركى چن و ئەو ب دادييێ دێ حوكمى د ناڤبەرا هەوەدا كەت (31)).[1] سووڕەت (الزمر)، ئايەتێن: (30 - 31). و ئەگەر مرۆڤ مرن؛ جارەكا دى دێ هێنە ساخكرن و ژ قەبرێن وان هێنە دەرئێخستن، بەڵگە ژى گۆتنا خودايێ مەزنە:

{مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾}

ئانكو: (مە هوين - گەلى مرۆڤان - ژ ئەردى ئافراندينە و پشتى مرنێ جارەكا دى ئەم دێ هەوە زڤرينينە ئەردى و جارەكا دى بۆ حسێب و جزادانێ ئەم دێ هەوە ژێ دەرئێخين).[2] سووڕەت (طه)، ئايەت: (55).

و گۆتنا خودێ:

{وَاللَّهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا﴿١٨﴾}

ئانكو: (و خودێ هێڤێنێ هەوە ژ ئەردى شينكرييە (17)

پاشى پشتى مرنێ ئەو دێ هەوە زڤرينيتە د ئەردىدا ڤە و مسۆگەر جارەكا دى ئەو دێ هەوە دەرئێخيتەڤە (18)).[3] سووڕەت (نوح)، ئايەتێن: (17 - 18). پشتى ساخكرن و ڕابوونا ژ قەبران؛ دێ لێپرسين د گەل وان هێتە كرن و دێ ل سەر كار و كريارێن خۆ هێنە جزادان،

---

[1] سووڕەت (الزمر)، ئايەتێن: (30 - 31).
[2] سووڕەت (طه)، ئايەت: (55).
[3] سووڕەت (نوح)، ئايەتێن: (17 - 18).

بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ ﴿٣١﴾}

ئانکو: (و مولکێ هەر تشتەکێ ل ئەسمانان و هەر تشتەکێ ل ئەردی یێ خودێیە؛ دا ئەو ب عەزابدانێ جزایێ خرابکاران بدەت ژ بەر خرابییێن وان کرین و ب بەحەشتێ جزایێ باشان بدەت).[1] سووڕەت (النجم)، ئایەت: (31).

و هەر کەسێ دروێ ب ساخکرن و ڕابوونا ژ قەبران بکەت؛ کافرە، بەڵگە ل سەر قێ ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾}

ئانکو: (ئەوێن کوفر ب خودێ کری ژ درەو گۆتن: پشتی مرنێ ئەم ژ گۆڕان ناهێینە ڕاکرن، تو - ئەی موحەممەد - بێژە وان: بەلێ ئەز ب خودایێ خۆ کەمە هوین دێ زێندی بن و دێ ژ گۆڕان هێنە ڕاکرن، پاشی بەحسێ وی کاری دێ بۆ هەوە هێتەکرن یێ هەوە د دونیایێ دا کری و ئەو چەندە ل سەر خودێ یا ب ساناهییە).[2] سووڕەت (التغابن)، ئایەت: (7). خودێ هەمی پێغەمبەر هنارتن وەك مزگینیدەر و هشیارکەر، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...}

ئانکو: (من هندەك پێغەمبەر بۆ بەنییێن خۆ هنارتینە دا مزگینییێ ب

---

[1] سووڕەت (النجم)، ئایەت: (31).
[2] سووڕەت (التغابن)، ئایەت: (7).

قەنجییا من بدەنە وان و وان ژ عەزابا من بترسینن؛ دا پشتی هنارتنا پێغەمبەران مرۆڤان چ هێجەتەك نەمینیت).[1] سووڕەت (النساء)، ئایەت: (165). ئێکەمین پێغەمبەر نوحە (سلاڤ لێ بن) و دویماهیك پێغەمبەر ژی موحەممەدە صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن کو ئەو پێغەمبەرێ دویماهیکێیە و پشتی وی چ پێغەمبەر ناهێن.

بەڵگە ل سەر هندێ کو ئێکەم پێغەمبەر ژ وان نوحە، گۆتنا خودایێ مەزنە:

{إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ...}

ئانکو: (ئەی موحەممەد مە وەحی ب گەهاندنا پەیامێ بۆ تە هنارتییە هەر وەکی مە بۆ نووحی و پێغەمبەرێن پشتی وی هنارتی).[2] سووڕەت (النساء)، ئایەت: (163)، هەر مللەتەکێ هەبیت خودێ پێغەمبەرەك بۆ هنارتییە، خۆ ژ نوح بگرە هەتا دگەهییە موحەممەدی، ئەڤ پێغەمبەرێ هەنێ فەرمانێ ل مللەتێ خۆ دکەت ئەو عیبادەتێ خودێ ب تنێ بکەن و وان ژ عیبادەت و پەرستنا طاغوتی (طاغوت: هەر تشتەکێ عیبادەت بۆ دهێتە کرن و ئەو یێ پێ ڕازی بیت) پاشڤە دبەن، بەڵگە ژی گۆتنا خودایێ مەزنە:

{وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...}

ئانکو: (و ب ڕاستی د ناڤ هەر مللەتەکێ بوریدا مە پێغەمبەرەك هنارتبوو دا فەرمانێ ب پەرستنا خودێ و گوهداریا وی ل وان بکەت و وان ژ پەرستنا شەیتانی و صەنەم و مرییان بدەتە پاش).[3] سووڕەت (النحل)، ئایەت: (36)، خودێ ل سەر هەمی عەبدێن خۆ فەرزکر کو ئەو کوفرێ ب طاغوتی بکەن و باوەرییێ ب خودێ بینن.

---

[1] سووڕەت (النساء)، ئایەت: (165).
[2] سووڕەت (النساء)، ئایەت: (163).
[3] سووڕەت (النحل)، ئایەت: (36).

ئبن قەییم (خودێ دلۆڤانییێ پێ ببەت) گۆتییە: ڕامانا (طاغوت) ئەو تشتە یێ مرۆڤ ژ سنوڕێ وی دەردئێخیت و زێدەگاڤییێ تێدا دکەت، وەکی ئەوی کەسێ عیبادەتێ تشتەکی دکەت (وەکی صەنەمەکی یان قەبرەکی یان هەر تشتەکێ دی یێ عیبادەت بۆ دهێتە کرن) یان وەکی وی کەسێ دویکەڤتنا ئێکی دکەت د خەلەتییێدا (وەکی وان کەسێن بێی زانین فەتوایان ددەن و خەلکی ب سەردا دبەن) یان ئەوێ بۆ کرنا گونەهێ گوهداری بۆ دهێتە کرن (وەکی وی کەسێ هندەك تشتان ل سەر خەلکی د سەپینیت کو دژی شەریعەتێ خودێ بن)، طاغوت ژی گەلەکن و د مشەنە، بەلێ یێن ژ هەمییان مەزنتر و سەرێن وان پێنجن، ئبلیس نەفرەتێن خودێ لێ بن، و ئەوێ عیبادەت بۆ دهێتە کرن و ئەو یێ پێ ڕازی بیت و ئەوێ خەلکی بۆ عیبادەت و پەرستنا خۆ گازی بکەت و ئەوێ بانگەشەیا زانینا تشتەکی ژ غەیبێ بکەت و ئەوێ حوکمی ب تشتەکێ دی بکەت ژ وی یێ خودێ ئینایە خوار.

بەڵگە ژی گۆتنا خوداییێ مەزنە:

{لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾}

ئانکو: (هندی ئەڤ دینەیە یێ پێکهاتییە و نیشانێن وی د ئاشکەرانە پێدڤی ب هندێ ناکەت کوتەکی ل خەلکی بهێتەکرن کو بهێنە تێدا، نیشان د ئاشکەرانە حەقی و نەحەقی و ڕێکا دروست و بەرزەبوون پێ ژێکجودا دبن. ڤیجا هەچییێ کافرییێ ب وان هەمی تشتان بکەت یێن ژ بلی خودێ پەرستن بۆ دهێتەکرن و باوەرییێ ب خودێ بینیت، ئەو ل سەر ڕێکا باشتر موکوم و سەرڕاست بوو و وی خۆ ب وەریسێ نەهێتە بڕینڤە ژ دینی گرت و خودێ گوهل گۆتنێن بەنییێن خۆ هەیە و ب ئنیەت

و کریارێن وان یێ زانایه، و دێ جزایێ وان سەرا دەتێ).[1] سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (256). و ئەڤە ڕامانا (لا إله إلا الله)یە.

د فەرموودەیێدا هاتییە: {رَأْسُ الأَمْرِ: الإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ: الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ: الجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ} ئانکو: (سەرێ کاری ئیسلامەتییە و ستوینا وێ نڤێژە و بلندترین پێکا وێ جیهادکرنە د ڕێکا خودێدا).[2] و خودێ زاناترە.

❋❋❋

[1] سووڕەت (البقرة)، ئایەت: (256).
[2] الترمذي الإيمان (2616) ، ابن ماجه الفتن (3973) ، أحمد (246/5).

پێرست

هەر سێ بنیات و بەڵگەیێن وان ٢
ئەو تشتێ پێدڤییە هەمی موسلمان بزانن و خۆ فێربکەنێ..... ٢
حەنیفییەت کو ئایینێ ئیبراهیمییە: ئەڤەیە مرۆڤ عیبادەتێ خودێ ب تنێ بکەت. ٥
جۆرێن وان عیبادەتێن خودێ فەرمان پێ کری:..... ٩
بنیاتێ دووێ: نیاسینا ئایینێ ئیسلامێ ب بەڵگەڤە..... ١٤
ئاستێ ئێکێ: ئیسلام..... ١٤
ئاستێ دووێ: باوەری..... ١٨
ئاستێ سێیێ: قەنجی و چاکەکاری کو ب تنێ ستوینەك یا هەی. ١٩
بنیاتێ سێیێ: نیاسینا پێغەمبەرێ هەوە موحەممەد صەلات و سەلامێن خودێ ل سەر بن..... ٢٢

kmr٣٦v ١,٠- ٢٠٢٦/٠٧/١٠

رئاسة الشؤون الدينية بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages

978-603-517-433-6